

นโยบายเศรษฐกิจและปัจจัยแห่งความสำเร็จของ ระบบทุนในประเทศสิงคโปร์¹

ศุภการ สิริไพศาล^{**}

ความนำ

นับตั้งแต่หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นในปลาย ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมโลก ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก (World Capitalism) โดยมีกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นเครื่องมือนำพาระบบทุนเข้าไป ถือเป็นชัยชนะของกลุ่มประเทศโลกเสรีที่ยึดมั่นแนวทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ภายใต้การชี้นำของสหรัฐอเมริกา คำว่าทุนนิยม โลกาภิวัตน์ และระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกนิยามความหมายให้มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องและเป็นระบบที่เื้อออำนาจต่อกันและกัน ตรงกับทฤษฎีความมั่งคั่งว่าด้วยประชาธิปไตยของลิปเซต¹ (Lipset's Prosperity Theory of Democracy) ที่ว่า "ยิ่งประเทศมั่งคั่งขึ้นเพียงใดก็ยิ่งมีโอกาสจะคงความเป็นประชาธิปไตยได้เพียงนั้น" ความมั่งคั่งที่ว่าตามความหมายของลิปเซตก็คือ แนวทางเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือระบบทุนนั่นเอง จากแนวคิดการมองภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเป็นองค์รวมโดยการหาจุดร่วมและความเกี่ยวเนื่องในด้านปัจจัยที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันดังกล่าวนำมาสู่แนวทางการศึกษาที่เรียกว่า "เศรษฐศาสตร์การเมือง" ขึ้น ในบทความเชิงวิชาการเรื่องนี้ ได้หยิบยกเอากรณีตัวอย่างของนโยบายเศรษฐกิจและความสำเร็จของระบบทุนในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งดำเนินการโดยรัฐร่วมกับเอกชนมาศึกษาถึงมูลเหตุและปัจจัยของความสำเร็จรวมทั้งกระบวนการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปให้สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางของตลาดเงินตลาดทุนที่สำคัญของเอเชียและของโลก โดยเฉพาะสิงคโปร์ในยุคปัจจุบัน (ค.ศ. 2006)

¹บทความนี้เขียนขึ้นภายหลังการฝึกอบรมและค้นคว้าข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน ณ National University of Singapore และ Singapore Department of Statistics โดยมหาวิทยาลัยทักษิณเป็นผู้สนับสนุนทุนค่าใช้จ่ายในระหว่างที่ผู้เขียนอยู่ในประเทศสิงคโปร์

^{**}อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹Seymour M. Lipset, Hazel Professor of Public Policy and Sociology at the Institute of Public Policy, George Mason University and Senior Fellow at the Hoover Institute at Stanford University

ที่กำลังขยายตัวของตัวเองกลายเป็นทุนข้ามชาติและเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดเงินตลาดทุนที่สำคัญ ๆ ของโลกรวมทั้งในประเทศไทย การเข้ามาของกองทุนเทมาเสก (Temasek holding) ได้กลายเป็นประเด็นใหม่ (Current Issues) สำหรับคนไทย ก่อให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านสิงคโปร์ขึ้นในประเทศไทย อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ดังกล่าวมิใช่เป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับแวดวงตลาดเงินและตลาดทุน เพราะเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งไทยได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบดังกล่าวอย่างสมบูรณ์แล้ว ประเด็นเรื่องสิงคโปร์จึงเป็นสิ่งน่าสนใจในการที่จะศึกษา อธิบายและเผยแพร่ตลอดจนขยายพรมแดนความรู้ในเรื่องดังกล่าวให้เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป โดยใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ตามแนวทางเศรษฐศาสตร์การเมือง ซึ่งผู้เขียนมีความสนใจและพยายามตั้งใจนำเสนอเพื่อเปลี่ยนให้ความไม่เข้าใจที่เกิดขึ้นกลายเป็นความรู้และความเข้าใจเพื่อคิดอ่านหาทางในการอยู่ร่วมกับระบบทุนโดยรู้เท่าทัน เพราะในปัจจุบันหากมีใครที่คิดพยายามจะต่อต้านหรือปิดกั้นระบบทุนบุคคลนั้นหรือแนวคิดนั้นก็จะเป็นประวัติศาสตร์สำหรับโลกยุคศตวรรษที่ 21 ไปในทันที

นโยบายเศรษฐกิจสิงคโปร์จากอดีตถึงปัจจุบัน

นับตั้งแต่สิงคโปร์ตัดสินใจแยกตัวออกจากมาเลเซียในปี 1965 เป็นต้นมา ประเทศใหม่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่หลากหลายแห่งนี้ ต้องเผชิญหน้ากับสภาวะแห่งความท้าทายเพื่อให้ความเป็นรัฐดำเนินต่อไปได้ ปัญหาเศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสิงคโปร์ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในช่วงปลายของทศวรรษที่ 1960 รัฐบาลสิงคโปร์ขาดแคลนเงินสด เกิดปัญหาการว่างงานและความเป็นรัฐที่ตั้งอยู่บนพื้นที่จำกัดเพียง 647.5 ตารางกิโลเมตร โดยเงื่อนไขสำคัญที่สุด คือ สิงคโปร์ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติใดๆ เลย (Ministry of Trade and Industry : Economic History, 2005 : 1) คำถามที่ตามมาก็คือ รัฐบาลสิงคโปร์จะทำอย่างไรจึงจะประคับประคองให้ประชาชน 1.9 ล้านคน (1965) ดำเนินชีวิตไปได้ท่ามกลางเงื่อนไขจำกัดนี้

การวางแผนและดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลสิงคโปร์ จึงเป็นไปอย่างเร่งด่วน รัดกุมและมีประสิทธิภาพ จากเดิมในช่วงทศวรรษที่ 1950 ถึงต้นทศวรรษที่ 1960 เศรษฐกิจของสิงคโปร์ส่วนใหญ่ พึ่งพาวัตถุดิบพื้นฐานอย่างง่าย ๆ ภายในประเทศ เช่น การตัดและแปรรูปไม้ การทำสวนยางพารา การประมง การต่อเรือ การหลอมตีบุก การเผาอิฐก่อสร้าง การปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ โดยกิจกรรมทั้งหมดมีขึ้นเพื่อไว้ใช้อุปโภคบริโภคภายในประเทศเท่านั้น (Singapore Business, 1994 : 4) รัฐบาลสิงคโปร์ได้เล็งเห็นแล้วว่าหากไม่มีการปรับเปลี่ยนนโยบายและเป้าหมายทางเศรษฐกิจสิงคโปร์อาจล้มละลายก่อนที่จะเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 ดังนั้นในช่วงปลายของทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา ได้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ สิงคโปร์ได้อาศัยความได้เปรียบของตนเองในด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศที่ค้ำชองแคบมะละกาและเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลกโดยดำเนินการให้สิงคโปร์เปลี่ยนสถานะเป็นเมืองท่าและศูนย์กลางการค้าและการเดินเรือ (Entrepot trade) พร้อม ๆ กับนโยบายเปิดประเทศ (Open Door Policy) เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมในสิงคโปร์ แต่เนื่องจากในระยะแรกอัตราการว่างงานของชาวสิงคโปร์ยังสูงมากแม้ว่ารัฐบาลจะได้เชิญนักลงทุนเข้ามาประกอบธุรกิจที่สิงคโปร์แล้วก็ตามรัฐบาลสิงคโปร์ได้กระตุ้นเศรษฐกิจและลดปัญหาการว่างงานโดยการส่งเสริมการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้น โดยใช้แรงงานคนในการประกอบการ เกิดการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจขึ้นหลายแห่งโดยรัฐบาลเป็นผู้ให้การสนับสนุนและที่สำคัญเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้อย่างเสรีโดยรัฐบาลสิงคโปร์ให้การสนับสนุนด้วยการจัดตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนา (Development Bank of Singapore) ขึ้น เพื่อให้ดูแลและสนับสนุนเรื่องของการตลาดและการลงทุน (Tan Chwee Huat, 1996 : 9-10) ผลจากนโยบายและมาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์เกิดความเปลี่ยนแปลงโดยเน้นหนักทางด้านการค้าระหว่าง

ประเทศและการส่งออกมากขึ้น จากการเน้นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติและนโยบายการจ้างงานอย่างเต็มที่ส่งผลให้ปัญหาการว่างงานที่เคยเกิดขึ้นในทศวรรษที่ 1960 พอถึงต้นทศวรรษที่ 1970 สิงคโปร์กลับขาดแคลนแรงงาน จนต้องว่าจ้างแรงงานจากต่างชาติเข้ามา² พร้อม ๆ กับการวางกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีระดับสูง และพัฒนาธุรกิจภาคบริการที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มระดับสูงเพื่อส่งออกไปทั่วโลก การขยายฐานเศรษฐกิจดังกล่าวนี้ช่วยให้สิงคโปร์รอดพ้นจากวิกฤตการณ์น้ำมันและภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นในกลางทศวรรษที่ 1970 (โครีน เฟื่องเกษม, 2542 : 9)

ผลจากนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม และการส่งออกโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูงรวมทั้งการส่งเสริมธุรกิจภาคบริการและการท่องเที่ยวที่รัฐบาลสิงคโปร์ได้ผลักดันขึ้นตลอดช่วงทศวรรษที่ 1970 ถึงทศวรรษที่ 1980 สิงคโปร์ได้พัฒนาระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมนำหน้าชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล การคมนาคม อิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันปิโตรเลียม รวมทั้งธุรกิจภาคบริการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ขยายตัวขึ้นรองรับเม็ดเงินลงทุนมหาศาลที่หลั่งไหลเข้ามาในสิงคโปร์ สายการบินแห่งชาติสิงคโปร์ (Singapore Airline) รวมทั้งท่าอากาศยานนานาชาติชางอี (Changi International Airport)³ ถือเป็นสายการบินและสนามบินที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการเข้ามาของทุนจากต่างชาติและถือเป็นหน้าที่สำคัญของสิงคโปร์ ตลอดทศวรรษที่ 1980 สิงคโปร์มุ่งหวังที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองให้เป็นศูนย์กลางการค้าที่สมบูรณ์แบบ ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ นอกจากรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการแล้ว รัฐยังส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่โดยเตรียมพร้อมที่จะส่งเสริมพัฒนาให้เป็นทุนข้ามชาติออกไปสู่ในระดับภูมิภาคอีกด้วย การผลักดันนโยบายเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของปี 1980 ถึง 1984 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.5 ต่อปี แม้ว่าในช่วงครึ่งหลังของทศวรรษที่ 1980 ภาวะเศรษฐกิจของสิงคโปร์จะถดถอยลง อย่างน่าใจหายโดย GDP ลดลงเหลือร้อยละ 1.6⁴ (Ministry of Trade and Industry : Economic History, 2005 : 2) อันเป็นผลมาจาก การแข่งขันด้านการค้าและการส่งออกในตลาดโลกที่สูงขึ้น รัฐบาลสิงคโปร์ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและปรับนโยบายเศรษฐกิจให้มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงและอุตสาหกรรมด้านสารสนเทศ (Information Technology) รัฐได้ส่งเสริมแนวคิดเรื่องเส้นทางเดินของเทคโนโลยี (Technology Corridor Concept) โดยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายวิจัยของชาติ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งสถาบันการศึกษาด้านเทคโนโลยี ผลจากการดำเนินการดังกล่าวนำมาสู่การจัดตั้งสวนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and technology parks) เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยเพื่อสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีโดยเฉพาะ จากความพยายามของรัฐบาลสิงคโปร์ดังกล่าว ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว GDP ของประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.8 ในปี 1986 และ ร้อยละ 9.2 ในปลายทศวรรษที่ 1980 กระทั่งก่อนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สิงคโปร์ได้ยกระดับฐานะขึ้น

²แรงงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานในสิงคโปร์ช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 มาจากชาติเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย และฟิลิปปินส์

³ปัจจุบัน (2006) ท่าอากาศยานนานาชาติ ชางอี สิงคโปร์ถือเป็นท่าอากาศยานที่มีพื้นที่ใช้งานทั้งส่วนอาคารผู้โดยสาร (Terminal) และทางวิ่ง (Runway) ที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

⁴ปี ค.ศ. 1985.

เป็นชาติที่พัฒนาแล้วและยังคงมุ่งเน้นนโยบายทางเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม และการบริการควบคู่กันไป ผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรมจะเน้นที่การส่งออกเป็นหลัก โดยรัฐส่งเสริมให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ และกระจายการผลิตให้หลากหลายรวมทั้งยกระดับความเชี่ยวชาญในการผลิต ดังนั้นสิงคโปร์ซึ่งมั่งคั่งไปด้วยทุนและมีการเตรียมความพร้อมรองรับทุกสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกที่เกิดขึ้นสิงคโปร์จึงแทบไม่ได้รับผลกระทบมากนักจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ปี 1997 ในขณะที่ด้วยกันสิงคโปร์ได้ใช้วิกฤตการณ์ดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ในการขยายทุนของตัวเองเข้าไปในประเทศต่างๆ โดยพร้อมที่จะแข่งขันทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียภายใต้แนวคิดที่ว่าสิงคโปร์มีความพร้อมเรื่องทุน เทคโนโลยีและความรู้ รวมทั้งคนที่มีประสิทธิภาพ จึงพร้อมที่จะใช้ทรัพยากรและขีดความสามารถจากประเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้

ภาพรวมทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ยุคปัจจุบัน (2004-2006) มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปี 2004 อยู่ที่ 106,802 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยคิดเป็นอัตราการเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ 8.4 แต่พอถึงปี 2005 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์อยู่ในภาวะการชะลอตัวลดลงเหลือร้อยละ 6.4 เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามอัตราเงินเฟ้อของสิงคโปร์ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 1.7 (2004) รายได้เฉลี่ยของประชากรต่อหัวของสิงคโปร์ยังคงสูงเป็นอันดับต้นๆ ของเอเชียถึง 25,195.85 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี (2004) และทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของสิงคโปร์นับตั้งแต่ปี 2004 เป็นต้นมา ยังคงมีไม่ต่ำกว่าแสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (Singapore Department of Statistics, 2005) ซึ่งถือเป็นชาติที่มีเงินทุนสำรองอยู่ในระดับมั่นคงอย่างสูง

ปัจจุบันรัฐบาลสิงคโปร์ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง (Lee Hsien Loong) และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีคลัง (Minister for Finance) ได้กำหนดปรัชญาทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์เป็นแบบระบบตลาดเสรี (Free Market System) โดยเปิดกว้างสำหรับความต้องการในการลงทุนจากต่างชาติ รวมทั้งนำพาทุนเทคโนโลยีและความรู้ในการบริหารจัดการของสิงคโปร์ออกไปสู่ตลาดโลก เปิดการแข่งขันด้านการลงทุนที่ไม่มุ่งเน้นแต่เฉพาะภายในประเทศ แต่จะเน้นการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก จากปรัชญาทางเศรษฐกิจดังกล่าว นำมาสู่นโยบายการขยายตลาดเงิน ตลาดทุน มุ่งสู่ภายนอกประเทศ หรือ Outward Orientation เป็นหลัก สิงคโปร์ยังมุ่งเน้นที่จะเป็นผู้นำในภูมิภาคในการส่งเสริมด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ตามกรอบของ APEC (Asia-Pacific Economic Co-operation) และในภูมิภาคอาเซียนตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area :AFTA) โดยเป้าหมายในการผลิตและส่งออกสินค้าที่สำคัญของสิงคโปร์ยังคงอยู่ที่สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเคมีภัณฑ์ ที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง รวมทั้งการส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นผู้นำและศูนย์กลางในธุรกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม การเงิน ตลาดทุน และภาคบริการ (service sector) เพื่อความเป็นศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Hub) และเป็นประตูสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21 (Ministry of Trade and Industry : Philosophy, 2005 : 1)

ปัจจัยการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจและความสำเร็จของระบบทุน

นับตั้งแต่แยกตัวออกจากมาเลเซียในปี 1965 เป็นต้นมา ประเทศเล็กๆ ซึ่งมีที่ตั้งเป็นเกาะแห่งนี้ต้องเผชิญหน้ากับปัญหานานับประการ ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างไรก็ตามปัญหาเริ่มต่างๆ เหล่านี้ก็มีผลต่ออยู่บ้างในฐานะที่เป็นตัวเร่งที่ทำให้รัฐบาลและประชาชนสิงคโปร์ต้องตื่นตัว (Active) ในการดิ้นรนต่อสู้และพยายามในทุกวิถีทางเพื่อให้ประเทศชาติของตนเองดำเนินอยู่รอดต่อไปได้ ปัญหาต่างๆ ที่สิงคโปร์ต้องเผชิญหน้าได้กลายเป็นที่มาของกระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจให้สิงคโปร์ ปัจจัยที่สำคัญอย่างมาก

และมีผลต่อความสำเร็จทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์คือ การมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพและมีระบบการเมืองที่เข้มแข็งนับตั้งแต่ปี 1965 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน สิงคโปร์มีรัฐบาลที่มาจากพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคกิจประชาชน (People's Action Party : PAP) อำนาจการบริหารประเทศจากอดีตถึงปัจจุบันถูกสืบทอดเฉพาะบุคคลเพียง 3 คน คือ อดีตนายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู (Lee Kuan Yew) บิดาผู้สร้างชาติสิงคโปร์และดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรียาวนานที่สุด ปัจจุบันยังคงมีบทบาทในรัฐบาลในฐานะรัฐมนตรีที่ปรึกษา (Minister Mentor) อดีตนายกรัฐมนตรี โก๊ะ จ๊ก ตง (Hoh Chok Tong) ปัจจุบันมีบทบาทในรัฐบาลในฐานะ รัฐมนตรีอาวุโส (Senior Minister) และนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือ นาย ลี เซียน ลุง ซึ่งเป็นลูกชายของนาย ลี กวน ยู สำหรับพรรคการเมืองฝ่ายค้านของสิงคโปร์นั้น แทบจะไม่มีบทบาทใดๆ ในทางการเมืองเลย เพราะมีสถานะที่ไร้เสถียรภาพและอ่อนแอ อำนาจการบริหารประเทศจึงตกอยู่กับนักการเมืองจากพรรคกิจประชาชนและบุคคลจากพรรคกิจประชาชนเท่านั้น จากการผูกขาดอำนาจแต่เพียงกลุ่มเดียวมาอย่างยาวนานนี้จึงมีผู้ให้นิยามระบบประชาธิปไตยของสิงคโปร์ว่าเป็นประชาธิปไตยแบบผูกขาดและไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ดร.กวูตล ทรงประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาและเงินโพนทะเลศึกษาได้กล่าวถึงระบบการปกครองของสิงคโปร์ว่าเป็น “รัฐที่มีการปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ประชาชนและสื่อไม่มีสิทธิวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลและยังเป็นประเทศที่สามารถออกกฎหมายได้ภายใน 24 ชั่วโมง”

จากความสำเร็จของรัฐบาลและการใช้อำนาจในการบริหารประเทศ อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจึงทำให้รัฐบาลสิงคโปร์สามารถกำหนดนโยบายและดำเนินการตามแผนเศรษฐกิจที่วางไว้ได้อย่างเต็มที่ รัฐบาลสิงคโปร์พยายามสร้างความเข้าใจกับประชาชนของตนเอง ถึง “วิถีทางประชาธิปไตยแบบสิงคโปร์” ที่นำมาสู่ความสำเร็จและมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ธรรมภิบาล (Good Governance) ในความหมายของสิงคโปร์ได้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง แต่เน้นในเรื่องของเศรษฐศาสตร์การเมือง (Economic Policies) และรัฐบาลที่สร้าง ความร่ำรวยมั่งคั่งให้กับประชาชนมีความสำคัญมากที่สุด ในแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับเยาวชนสิงคโปร์ได้อธิบายถึงเป้าหมายสำคัญของธรรมภิบาลแบบสิงคโปร์ไว้ว่า “that is honest and effective and works for the benefit of the people” (Ministry of Education, Singapore, 2002 : 125) ดังนั้นจึงเป็นที่แน่นอนแล้วว่ารัฐบาลสิงคโปร์ได้เสนอทางเลือกให้กับประชาชนของตนเองถึงความร่ำรวยมั่งคั่งสะดวกสบาย การมีงานทำ มีการศึกษาที่ดี ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้กฎหมายที่เข้มงวด แลกเปลี่ยนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจรัฐบาลรวมถึงสิทธิเสรีภาพในการดำเนินคดีและวิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาลของตนเอง ซึ่งประชาชนสิงคโปร์ไม่สามารถกระทำได้ (Patrick Heenan, 2001 : 74-75)

นอกเหนือจากระบบการเมืองแบบผูกขาดที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจแล้ว ปัจจัยสำคัญอีกประการคือ เงื่อนไขเรื่องความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ และพื้นที่ของประเทศที่มีขนาดเล็กจนเกือบจะไม่สามารถทำอะไรได้ แต่ภายใต้เงื่อนไขของความจำกัดดังกล่าว ก็มีความโชคดีอยู่บ้างที่สิงคโปร์ตั้งอยู่บริเวณจุดยุทธศาสตร์ทางทะเลที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยทำเลที่ตั้งของสิงคโปร์เป็นเส้นทางการค้าด้านพาณิชย์นาวีมาตั้งแต่ยุคโบราณโดยเป็นจุดกึ่งกลางระหว่างจีนกับอินเดีย รวมทั้งยังสามารถควบคุมการเดินเรือในช่องแคบมะละกา (Straits of Malacca) ไว้อีกด้วย เมื่อมีการเปิดคลองสุเอซ (Suez Canal) ขึ้นในปี 1869 สิงคโปร์ได้ทวีความสำคัญ

เพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่เป็นเมืองท่าทางการค้าที่สำคัญในการเชื่อมต่อโลกตะวันตกกับโลกตะวันออก โดยสิงคโปร์สามารถเปลี่ยนให้ประเทศของตนเองกลายเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในการสนับสนุนธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก ในขณะที่เดียวกันก็ใช้ความเป็นเมืองท่าของตนเองเป็นประตูในการเปิดรับสินค้าเงินทุน และเทคโนโลยีจากภายนอกสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในปัจจุบันหากมองออกไปสู่ทะเลจากสวนลาบาดอร์ (Labrador Park) ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะสิงคโปร์จะพบภาพที่ผู้คนพบเห็นจนชินตา นั่น คือ เรือบรรทุกน้ำมัน และเรือสินค้าขนาดใหญ่จำนวนมากเดินเรือสวนทางกัน จากทางตะวันตกไปตะวันออกจะเป็นเรือบรรทุกน้ำมันจากตะวันออกกลาง มุ่งหน้าสู่จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ส่วนเรือที่มาจากทางตะวันออกสู่ตะวันตก ถ้าเป็นเรือน้ำมันจะเป็นเรือเปล่า แต่ถ้าหากเป็นเรือสินค้าจะบรรทุกสินค้าเพิ่มเติมจากจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มุ่งหน้าสู่ อินเดีย ตะวันออกกลาง แอฟริกาและยุโรป

แม้ว่าสิงคโปร์จะมีพื้นที่ขนาดเล็กและไม่มีทรัพยากรธรรมชาติใดๆ เลย รวมทั้งในทางสังคม สิงคโปร์ประกอบขึ้นจากคนหลายเชื้อชาติ ทั้งชาวจีน ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 75 ของประชากรทั้งหมดตามมาด้วยชาวมลายู และชาวอินเดีย ความเป็นพหุสังคมในพื้นที่ที่จำกัดและปราศจากทรัพยากรธรรมชาตินี้ น่าจะสร้างปัญหาต่อการระดมทุนการสร้างชาติ และพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์อยู่ไม่น้อย แต่ในทางกลับกันรัฐบาลสิงคโปร์ได้พยายามนำเงื่อนไขและปัญหาต่างๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะรัฐบาลสิงคโปร์ได้ตระหนักว่าแม้สิงคโปร์จะเกิดขึ้นมาบนความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของกลุ่มคน แต่คนเหล่านี้ ถือเป็นทรัพยากรอย่างเดียวยิ่งที่สิงคโปร์มีอยู่คือ ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) รัฐบาลได้ผลักดันนโยบายทางการศึกษาอย่างเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาคนโดยเฉพาะการให้การศึกษาและส่งเสริมในทุกกิจกรรมด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการพัฒนาสถาบันการศึกษาให้มีระดับมาตรฐานที่สูงได้ถูกดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการสร้างชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามมาในปัจจุบัน (2006) คือ ประชาชนชาวสิงคโปร์ได้รับการศึกษาสูงถึงร้อยละ 99 โดยเกือบทั้งหมดสามารถใช้ภาษาได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นภาษาราชการ และภาษาตามชาติพันธุ์ของตน เช่น ภาษามลายู ภาษาจีน (Singapore Department of Statistics, 2005 :8) สำหรับการพัฒนาระดับสถาบันทางการศึกษานั้น รัฐบาลสิงคโปร์ถือเป็นเป้าหมายทางการศึกษาที่สำคัญในทุกระดับชั้นดังจะเห็นได้จากการยอมรับจากชาวต่างชาติที่นิยมส่งบุตรหลานของตนเองมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศสิงคโปร์ทั้งที่เป็นหลักสูตรการเรียนระยะสั้นและการเรียนระยะยาว ซึ่งความนิยมดังกล่าวถือเป็นสิ่งรับประกันถึงคุณภาพทางการศึกษาของระบบการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับและเชื่อถือในระดับที่สูงมาก โดยการจัดอันดับ (Rankings) มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกในปี 2005 โดยสถาบัน Times Higher Education Supplement : THES ได้ประเมินให้ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (National University of Singapore : NUS) เป็นมหาวิทยาลัยอันดับ 1 ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเป็นอันดับที่ 3 ในทวีปเอเชีย รองจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Beijing University) และมหาวิทยาลัยโตเกียว (Tokyo University) ส่วนในระดับโลก มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ ติดอันดับที่ 22 การพัฒนาคนโดยใช้การศึกษาดังกล่าวนี้ ถือเป็น การสร้างทุนทางปัญญาให้กับชาวสิงคโปร์รวมทั้งเป็นการสร้างสังคมและเศรษฐกิจให้เป็นเอกภาพและมีเสถียรภาพโดยมิได้จำกัดเฉพาะคนกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่ได้ครอบคลุมถึงประชาชนในทุกเชื้อชาติ ทั้งจีน อินเดีย มลายู โดยรัฐบาลถือว่าการให้การศึกษาแก่ชาวสิงคโปร์ ดังกล่าวนี้จะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยผลักดันให้สิงคโปร์พัฒนาและขับเคลื่อน พลวัตทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคตได้อย่างก้าวหน้าและมั่นคง

นอกจากปัจจัยเรื่องทำเลที่ตั้ง การเมืองและการพัฒนาคนผ่านระบบการศึกษาแล้ว ความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจและระบบทุนของสิงคโปร์อีกประการ คือ ประสิทธิภาพและความชำนาญทางธุรกิจและกระบวนการสะสม

ทุนของชาวจีน ที่ส่งผลให้เกิดระบบการค้าและการทำธุรกิจขึ้นอย่างแพร่หลายในสิงคโปร์ คนจีนได้กลายเป็นผู้กำหนดบทบาทและสร้างพลวัตทางเศรษฐกิจรวมทั้งสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจในรูปแบบของกลุ่มทุนจีนรายย่อยและทุนจีนขนาดใหญ่ที่มีเครือข่ายทั่วทุกภูมิภาคโดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยมีสิงคโปร์และฮ่องกงเป็นศูนย์กลาง ลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของชาวจีนประการหนึ่งซึ่งติดตัวมาด้วยไม่ว่าจะอพยพไปอยู่ในส่วนใดของโลก นั่นก็คือความขยัน มุมานะ ไม่เลือกงานและอดทนต่อการทำงาน มีชาวจีนจำนวนมากไม่น้อยที่สะสมทุนจากการเป็นจ้บจกและกฤติจนกระทั่งกลายเป็นพ่อค้าผู้มั่งคั่งภายในชั่วชีวิตเดียว นอกจากนี้คนจีนยังมีความสามารถพิเศษในการปรับตัวให้เข้ากับชนชั้นผู้ปกครองท้องถิ่นทุกกลุ่มในทุกดินแดนที่ตนเองเข้าไปอาศัยอยู่ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น คนจีนเข้ากันได้ดีและประสานผลประโยชน์ร่วมกันได้กับชนชั้นปกครองทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเจ้าศักดินา ขุนนางท้องถิ่น ราชสำนักส่วนกลางหรือแม้กระทั่งชาวตะวันตกซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคม ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนจีนกับชนท้องถิ่นได้ดำเนินไปภายใต้การประสานผลประโยชน์ร่วมกัน แต่โดยในความเป็นจริงแล้ว คนจีนจะพยายามหาช่องทางให้ตนเองได้เปรียบในการทำการค้าหรือทำธุรกิจเสมอมา ในผลงานการค้นคว้าเรื่อง Sons of the Yellow Emperor : The Story of the Overseas Chinese ได้อ้างถึงคำพูดของชาวตะวันตก ที่กล่าวถึงพ่อค้าจีนไว้ว่า “สุขุมแนบเนียนเกินกว่าพ่อค้าใก้อ่อนจะจับมือได้.....” (หลินปิ่น, 2540 : 215) นอกจากนี้การทำการค้าเพื่อสะสมทุนแล้วชาวจีนยังเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการต่างๆ อีกหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นผู้ปกครอง เช่น ไปเป็นเจ้าของภาษี นายอากร หรือเข้าไปรับสัมปทานดำเนินการในระบบเหมามาเมือง กินเมือง ดำเนินธุรกิจทั้งยางพารา ติบูก และสวนพฤกษศาสตร์ขนาดใหญ่ (Plantation) เมื่อชาวตะวันตกและทุนตะวันตกเข้ามามีบทบาทในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชาวจีนได้เปลี่ยนบทบาทของตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องให้กับตะวันตกในธุรกิจนายหน้าหรือคอมปราโดร์ (Compadore) ทั้งคอมปราโดร์ ซื้อสินค้าเพื่อการส่งออก โดยเป็นนายหน้าจัดหาสินค้าพื้นเมือง จัดส่งให้ชาวตะวันตก คอมปราโดร์เรือหรือจู่จู่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการติดต่อกับนายทุนภายในประเทศ เพื่อเสนอบริการนำส่งสินค้าของบริษัทเรือ รวมทั้งเป็นผู้จัดหาสินค้ามาบรรทุกลงเรือเพื่อลำเลียงส่งออก และคอมปราโดร์แบงก์ ทำหน้าที่เป็นผู้ค้าประกันกับธนาคารเพื่อให้นายทุนกู้ยืมเงินทตรงเพื่อซื้อสินค้ามาขายหรือการรับโอนมอบสินค้า และเงินทุนภายในประเทศโดยการกู้ยืมเงินหรือทตรงทุนนั้นคอมปราโดร์แบงก์จะเป็นผู้วิจารณ์เครดิตและผู้ค้าประกันลูกค้าให้กับธนาคารโดยสรุปแล้วอาชีพคอมปราโดร์หรือนายทุน นายหน้าที่คนจีนเข้าไปดำเนินการนั้นเกิดขึ้นจากช่องว่างระหว่างกิจการธุรกิจของนายทุนตะวันตกและระบบตลาดภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นผลมาจากการแผ่ขยายของทุนนิยมโพ้นทะเลสู่ระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคแห่งนี้ (ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์, 2539:72-77)

กระบวนการสะสมทุนของชาวจีนนั้น ถือเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวที่ส่งผลให้ชาวจีนนอกจากจะร่ำรวย มั่งคั่งขึ้นมาแล้ว ยังส่งผลให้ดินแดนต่างๆ ที่ชาวจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่เกิดพลวัตทางเศรษฐกิจขึ้นมา ภาวตล ทรงประเสริฐ ได้สรุปถึงบทบาททางเศรษฐกิจของชาวจีนไว้ว่า “ชาวจีนและทุนจีนโพ้นทะเลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสร้างเศรษฐกิจให้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพัฒนาขึ้นมาเป็นเครือข่ายธุรกิจและการลงทุนขนาดใหญ่ ซึ่งมีได้จำกัดเฉพาะอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใด แต่กลุ่มทุนจีนโดยคนจีนนี้ได้พัฒนากลายเป็นทุนข้ามชาติ ซึ่งพร้อมที่จะทำธุรกิจการลงทุนร่วมกับทุนจากต่างประเทศนอกภูมิภาค และกลุ่มทุนจีนโพ้นทะเลอื่นๆ ในภูมิภาคแห่งนี้ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นกว่าในทศวรรษก่อนหน้านั้น” (ภาวตล ทรงประเสริฐ, 2546 : 538 - 543)

การสะสมทุนจนมั่งคั่ง ร่ำรวยของชาวจีนโดยใช้ความมุมานะอดทนประกอบกับประสิทธิภาพทางธุรกิจ และเอกลักษณ์ตามแบบฉบับของคนจีนได้กลายเป็นที่อิจฉาจากคนพื้นเมืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยคน

พื้นเมือง ได้มองความฉลาดทางธุรกิจของชาวจีนว่าเป็นความเจ้าเล่ห์ เอาเปรียบผู้ปกครองสยามคนสำคัญ คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงกับเคยเปรียบเทียบคนจีนไว้ว่าเป็น “ยิวแห่งบูรพาทิศ” ส่วนในมาเลเซีย อภิเชษฐ กาญจนดิฐ ผู้สนใจและศึกษาค้นคว้าทางด้านมาเลย์ศึกษาได้เสนอไว้ว่าการที่ชาวมลายูไม่สามารถสะสมทุนหรือทำธุรกิจแข่งขันกับชาวจีนได้อาจจะเป็นเพราะการยึดติดอยู่กับจารีตประเพณี และวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่มีได้ มุ่งแสวงหาผลประโยชน์และความมั่งคั่งเหมือนกับคนจีน ขณะเดียวกันชาวมลายูส่วนใหญ่ก็ขาดโอกาสเข้าไปใกล้ชิดกับวงจรทางเศรษฐกิจ เนื่องจากอังกฤษมีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะให้สิทธิประโยชน์ทางธุรกิจแก่ชาวจีน ทั้งในกลุ่มผู้ประกอบการและแรงงาน ในขณะที่จะให้สิทธิพิเศษทางการเมืองแก่ชาวมลายูซึ่งในความเป็นจริงแล้วมีเพียงชาวมลายูชั้นสูงเท่านั้นที่มีโอกาสเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ใกล้ชิดกับศูนย์กลางของอำนาจ ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่คนเหล่านี้ได้บ้าง ในขณะที่ชาวมลายูส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะ “สะสม” ทุนซ้ำร้ายที่สุดยังอาจไม่มีโอกาส “ใกล้ชิด” ทั้งทุนและการเมืองด้วยซ้ำไป

จากการที่คนจีนมีวัฒนธรรมทางธุรกิจและการสะสมทุนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้ได้ส่งผลต่ออย่างมาก ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ คนจีนที่เข้าไปมีบทบาททางการเมืองก็ได้ลึ้มถึงวิถีคิดในเชิงธุรกิจในขณะที่เดียวกันก็สามารถผสมผสานเรื่องของการเมืองการปกครองให้ควบคู่ไปกับการทำธุรกิจได้อย่างลงตัว โดยเอกลักษณ์ตามแบบฉบับของคนจีนนี้ได้สืบทอดต่อมาอยู่ในสิงคโปร์จนถึงปัจจุบัน

ทุนสิงคโปร์ในปัจจุบัน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าในปัจจุบันรัฐบาลสิงคโปร์ได้บริหารประเทศในลักษณะของการบริหารงานแบบบริษัทซึ่งสิงคโปร์อาจเปรียบได้เป็นบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลกมีเงินทุนมหาศาลและมีธุรกิจในเครือข่ายจำนวนมาก ทุนที่รัฐบาลสิงคโปร์มีอยู่ส่วนหนึ่งได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญมากที่สุด งบประมาณจำนวนมหาศาลได้ถูกใช้ไปในการพัฒนาเกี่ยวกับคนอาทิ การศึกษา วิทยาศาสตร์ สุขอนามัย และความสะอาดสบาย เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวสิงคโปร์ การมุ่งพัฒนาภายในประเทศบางโครงการ นอกจากเป็นการพัฒนาคนของตนเองแล้วยังเป็นการชดเชยสิ่งที่สิงคโปร์ไม่มีหรือขาดแคลน เช่น เงินจำนวนมากได้ถูกใช้ไปในการสร้างสวนป่าแห่งชาติ (National Park) ซึ่งตั้งอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในสิงคโปร์ ระบบสาธารณูปโภค และแหล่งบันเทิงจำนวนมากได้ถูกสร้างขึ้นอย่างประณีตและบรรจง จนกลายเป็นหน้าตาและสร้างชื่อเสียงให้กับชาวสิงคโปร์ เช่น การสร้างเกาะสวนสนุกเซ็นโตซ่า (Sentosa) สวนสัตว์สิงคโปร์ (Singapore Zoo) และสิงคโปร์ไนท์ซาฟารี (Singapore Night Safari) รวมทั้งสวนนกจูร่ง (Jurong Bird Park) ซึ่งมีชื่อเสียงติดอันดับโลก และเป็นที่ยอมรับกันดีว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพื้นที่เป็นเกาะและมีขนาดเล็ก ความเป็นเมืองเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่สิงคโปร์ไม่ยอมจำนนด้วยเงื่อนไขดังกล่าว รัฐบาลสิงคโปร์ได้ใช้เงินจำนวนมหาศาลในการสร้างสวนสัตว์สิงคโปร์และสิงคโปร์ไนท์ซาฟารี ขึ้นมาจนโด่งดังไปทั่วโลก การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมสนับสนุนโดยรัฐบาลสิงคโปร์ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกให้เข้าชมได้ แม้กระทั่งชาวไทยซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศที่ยังคงมีสภาพแวดล้อมที่เป็นป่าแบบสมบูรณ์อยู่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในสิงคโปร์จะตื่นตื่นอย่างมากเมื่อพบป้ายประกาศในสวนนกจูร่งว่ามีน้ำตกที่สูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ คำถามที่ตามมาคือประเทศซึ่งเป็นเกาะขนาดเล็กและเป็นเมืองที่มีความเจริญแห่งนี้จะมีสภาพภูมิประเทศที่เป็นป่าและมีน้ำตกที่สูงมากเกิดขึ้นได้อย่างไร คำตอบที่ได้คือ เป็นน้ำตกเทียมที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์

ตัวอย่างเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เห็นว่รัฐบาลสิงคโปร์ได้พยายามจะชดเชยสิ่งที่สิงคโปร์ไม่มีโดยการใช้เงินทุนมหาศาลที่มีอยู่ในการเนรมิต สรรค์สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขึ้นมา ดังนั้นจึงไม่เป็นที่แปลกใจเลยว่าทำไมประเทศแห่งนี้จึงติดอันดับความเจริญ และสะดวกสบายมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ในปี 2005 ได้มีการสำรวจข้อมูลและประเมินเพื่อการจัดอันดับเมืองน่าอยู่ของโลกโดยดูจากระบบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม ความน่าลงทุนในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ สิงคโปร์กลายเป็นเมืองที่น่าอยู่เป็นอันดับที่ 1 ของเอเชีย โดยนำหน้ามหานครอย่างโตเกียวและปักกิ่ง ส่วนในระดับโลก สิงคโปร์ ติดอันดับเมืองน่าอยู่ในลำดับที่ 18 (www.tv5.co.th/NEW, สืบค้นเมื่อ 14 เม.ย. 2549) ความน่าอยู่ที่ได้รับการประเมินและจัดลำดับให้อยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลกนี้ ส่วนหนึ่งคงปฏิเสธไม่ได้ถึงการใช้ทุนที่มีอยู่เปลี่ยนมาเป็นความสะดวกสบายและอำนวยความสะดวกในทุก ๆ สิ่ง ให้กับชาวสิงคโปร์และพร้อมที่จะต้อนรับนักลงทุนและนักท่องเที่ยวจากต่างชาติที่จะเข้ามายังสิงคโปร์

นอกเหนือจากการใช้เงินทุนจำนวนมหาศาลที่มีอยู่ภายในประเทศเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแล้ว รัฐบาลสิงคโปร์ได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนสำหรับการลงทุนข้ามชาติขึ้น 2 กองทุน คือ กองทุนเทมาเสก (Temasek holding) และกองทุน จีไอซี (Government of Singapore Investment Corporation : GIC) โดยทั้งเทมาเสก และจีไอซี ถือเป็นทุนแห่งรัฐ (State Capital) ที่รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการโดยเฉพาะกองทุนเทมาเสกมีมาตาม โฮ ชิง (Ho Ching) ภรรยาของนายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง ทำหน้าที่ประธานบริหารสูงสุด (CEO) ซึ่งถือเป็นความสัมพันธ์ที่แนบแน่นอย่างแยกกันไม่ออกระหว่างรัฐกับทุนในสิงคโปร์ (<http://en.wikipedia.org/> สืบค้นเมื่อ 28 มิ.ย.2549) โดยทั้ง 2 กองทุนพร้อมที่จะเคลื่อนย้ายเงินทุนเข้าไปลงทุนซื้อหุ้นและกิจการสำคัญ ๆ ในภาคอุตสาหกรรม การเงิน การบริการ และการผลิต ในทุกประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในปัจจุบัน กองทุนทั้ง 2 ภายใต้การบริหารงานโดยรัฐบาลสิงคโปร์มีความสนใจเป็นพิเศษในการเข้ามาลงทุนในไทยและมาเลเซียเนื่องจากมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ดีและพร้อมที่จะเปิดรับการเข้ามาของกลุ่มทุนจากต่างชาติ (ทรงเกียรติ ชาติวัฒนานนท์, 2549 : 29-30) จากข้อมูลปัจจุบัน (2006) พบว่าทั้งเทมาเสก และจีไอซีได้เข้ามาซื้อหุ้นและกิจการธุรกิจที่สำคัญ ๆ รวมทั้งเข้ามาในลักษณะร่วมทุนกับธุรกิจในเมืองไทยจำนวนมาก อาทิ การเทคโอเวอร์กลุ่มชินคอร์ปในช่วงต้นปี 2006 การเข้ามาถือหุ้นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารนครหลวงไทย รวมทั้งเทคโอเวอร์ธนาคารขนาดเล็ก อีกหลายธนาคาร เช่น ธนาคารรัตนสิน ธนาคารเอเชีย และ ธนาคารไทยทูน สิ่งเหล่านี้ได้ชี้ชัดถึงความพยายามเข้าเป็นเจ้าของและบริหารกิจการสถาบันการเงินของไทย ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาทางเศรษฐกิจที่ว่า “ใครกุมเงิน คนนั้นยึดกุมเศรษฐกิจ” (ทรงเกียรติ ชาติวัฒนานนท์, 2549 : 31) นอกจากการเข้าเทคโอเวอร์กลุ่มธุรกิจโทรคมนาคม และธุรกิจการเงินแล้ว สิงคโปร์ยังให้ความสนใจในธุรกิจของไทยอีกหลายประเภท ทั้งธุรกิจพลังงาน ธุรกิจสื่อสาร ธุรกิจคมนาคม ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงพยาบาล ฯลฯ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ทุนสิงคโปร์ให้ความสนใจที่จะเข้ามาร่วมลงทุนและเทคโอเวอร์ ได้แก่ กลุ่ม ปตท. และโรงกลั่นน้ำมันไทยออย บริษัท อสมท. บริษัทอิตาเลียนไทย บริษัทการบินไทย บริษัทปูนซีเมนต์ไทย โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ โรงพยาบาลปิยะเวท กลุ่มบริษัทแลนแลนด์เฮ้าส์ โรงแรมโนเคียว คิว เฮ้าส์ โรงแรมโนเคียวบันยันตรี ฯลฯ เป็นต้น จากข้อมูลข้างต้น ถือเป็นการลงทุนเพียงภาคส่วนเดียวของทุนจากสิงคโปร์เพราะนอกเหนือจากประเทศไทยแล้ว สิงคโปร์ยังให้ความสนใจและขยายทุนของตนเองเข้าไปในธุรกิจ

^๑ ข้อมูลเดือนธันวาคม 2004 สิงคโปร์มีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศสูงถึง 108,783 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ต่าง ๆ อีกหลายประเทศ เช่น การเข้าไปลงทุนในธุรกิจการเงินและธนาคารในประเทศอินเดีย จีน อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ รวมทั้งในสหรัฐอเมริกา

นอกเหนือจากทุนข้ามชาติที่บริหารงานภายใต้รัฐบาลสิงคโปร์ ผ่านกองทุน 테마เสก และจีไอซีแล้ว สิงคโปร์ ยังมีทุนเอกชนอีกหลายกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มทุนขนาดใหญ่ และมีเครือข่ายทางธุรกิจไม่น้อยไปกว่า 테마เสกและจีไอซี กลุ่มทุนเอกชนของสิงคโปร์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทุนจีนที่สะสมทุนจากธุรกิจประเภทต่าง ๆ และมีเครือข่ายของทุนจีนโพ้นทะเลจากดินแดนต่างๆ ให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น ทุนจีนในฮ่องกง ปีนัง กรุงเทพฯ จาการ์ตา สิงคโปร์ ฯลฯ การดำเนินธุรกิจและสะสมทุนของกลุ่มทุนจีนเอกชนในสิงคโปร์นั้น ได้ดำเนินการมาหลายทศวรรษ ก่อนหน้าที่จะมีการจัดตั้งประเทศสิงคโปร์ในปี 1965 กลุ่มทุนเอกชนของสิงคโปร์ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ กลุ่มบริษัท ลี แอนด์ ลี จำกัด (Lee & Lee Compompany) กลุ่มยูโอบี (UOB Group) กลุ่มธนาคารโอเวอร์ซีซียูเนียน (The Overseas Union Bank : OUB) กลุ่มธนาคารโอเวอร์ซีซีไชนีส (The Overseas Chinese Banking Corporation : OCBC) หรือกลุ่มโอซีบีซี (OCBC Group) ฯลฯ เป็นต้น โดยกลุ่มทุนเอกชนสิงคโปร์เหล่านี้นอกจากจะประกอบธุรกิจ ในสิงคโปร์แล้ว ยังได้มีเครือข่ายธุรกิจการลงทุนอีกมากมายในมาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย บรูไน ฟิลิปปินส์ ฮ่องกง และประเทศอื่น ๆ แถบเอเชียแปซิฟิก ตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นอย่างน้อยจนถึงปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่ กลุ่มทุนจากสิงคโปร์เหล่านี้คือเจ้าของที่แท้จริงของธุรกิจการลงทุนในประเทศต่างๆ เช่น ลีรับเบอร์ (Lee Rubber Group) และกลุ่มไซม์-ดาร์บี้ (Sime-Darby Group) และบริษัทในเครืออื่นๆ ทั่วมาเลเซีย กลุ่มทุนสิงคโปร์ ดังกล่าวยังเป็นเจ้าของกลุ่มบริษัทไทยปักชี่เต้จำกัด (Teck Bee Hang Company) และบริษัทในเครืออื่นๆ ทั่วประเทศไทยอีกด้วย (ภูวดล ทรงประเสริฐ, 2546 : 413 -430) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันทุนสิงคโปร์ ทั้งทุนของรัฐและทุนเอกชนได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรเศรษฐกิจของภูมิภาคแห่งนี้ ทั้งที่เป็นการ ดำเนินการโดยตรง และผ่านทางบริษัทตัวแทนหรือนอมินี (Nominee) ทั้งหลาย จนกระทั่งกลายเป็นทุนข้ามชาติ ที่สมบูรณ์แบบกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและของโลกในยุคปัจจุบัน

สรุป

นับตั้งแต่ตั้งประเทศสิงคโปร์ขึ้นมาในปี 1965 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน (2006) แนวคิดหลักในการดำรง ความอยู่รอดของประเทศ ตั้งอยู่บนปรัชญาของการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ทางเศรษฐกิจ เป็นหลัก นโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมาจึงได้เน้นการสะสมทุนและขยายทุนเป็นหลักเพื่อการยกระดับและ สังคมให้มีคุณภาพ การวางแผนและกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจดังกล่าวได้ตั้งอยู่บนเงื่อนไขหลายประการที่เป็น อุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งเรื่องพื้นที่ที่มีอย่างจำกัดและมีสภาพเป็นเกาะ การขาดแคลนและปราศจาก ทรัพยากรธรรมชาติ ความเป็นพหุสังคมที่ประกอบไปด้วยกลุ่มคนหลากหลายเชื้อชาติ รัฐบาลขาดแคลนเงินทุนที่จะ นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ปัญหาการว่างงานของผู้คน ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นปัญหาหลักสำหรับรัฐบาล สิงคโปร์ในทันที นับตั้งแต่แยกตัวออกจากมาเลเซียในปี 1965 ซึ่งส่งผลให้สิงคโปร์ตกอยู่ในสภาวะพร้อมที่จะ ล่มสลายได้ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสิงคโปร์ต้องเผชิญกับปัญหาอันหนักหน่วงหลายประการ ซึ่งปัญหาและเงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้ ได้ผลักดันให้รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างจริงจังในการประคับประคองสิงคโปร์ให้อยู่รอดต่อไป การพัฒนา

เศรษฐกิจได้ดำเนินการไปควบคู่กับการพัฒนาคน โดยในข้อจำกัดของสิงคโปร์ได้มีความโชคดีอยู่บ้างในเรื่องของทำเลที่ตั้ง ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางทะเลและการพาณิชย์นาวีที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก สิงคโปร์ได้ปรับเปลี่ยนให้ประเทศของตนเอง กลายเป็นท่าเรือและเมืองท่าที่ใหญ่ที่สุดในโลกเพื่อการขนถ่ายแลกเปลี่ยนซื้อสินค้าโดยวางบทบาทตนเองเป็นทั้งพ่อค้าและนายหน้า จากการใช้อำนาจได้เปรียบในเรื่องที่ตั้งดังกล่าวภายในเวลาไม่กี่ปีสิงคโปร์สามารถยกฐานะตนเองให้กลายเป็นศูนย์กลางด้านการเงินและการลงทุนของภูมิภาคและยังประกาศตัวว่าจะเป็นประตูสู่เอเชียแปซิฟิกสำหรับการค้าและการลงทุน ของคริสต์ศตวรรษที่ 21 ซึ่งก็มีแนวโน้มเป็นไปตามที่สิงคโปร์ประกาศไว้

ความสำเร็จของสิงคโปร์ ได้เกิดขึ้นจากมูลเหตุและปัจจัยหลายๆ ประการ โดยเฉพาะนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการวางแผนอย่างรัดกุมภายใต้การบริหารงานของระบบการเมืองแบบพรรคเดียวที่มีเสถียรภาพและเป็นเอกภาพ ส่งผลให้นโยบายและการดำเนินงานมีความต่อเนื่อง แต่เนื่องจากสิงคโปร์มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้หันไปให้ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหลัก ผลที่เกิดขึ้นตามมา คือ รัฐบาลได้ใช้ความรู้ดังกล่าว ผันตัวเองให้กลายเป็นชาติศูนย์กลางทางด้านความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การผลิตเพื่อส่งออก ผลิตภัณฑ์ด้านเทคโนโลยี ฯลฯ จากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้เงินทุนจำนวนมากไหลเข้าสู่สิงคโปร์พร้อมๆ กับการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของรัฐบาลและประชาชนชาวสิงคโปร์ และเนื่องจากสิงคโปร์เป็นชาติที่ประกอบขึ้นด้วยกลุ่มคนหลายเชื้อชาติ โดยชาวจีนเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ ชาวจีนนี้เองที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดของความร่ำรวยมั่งคั่งของสิงคโปร์ คนจีนเป็นกลุ่มคนที่ได้ชื่อว่ามีประสิทธิภาพและมีความสามารถอย่างสูงในเรื่องของการประกอบอาชีพการค้าและการสะสมทุนมีชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนไม่น้อยที่สามารถสะสมทุนจนร่ำรวยและมีเครือข่ายทั่วภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมาตั้งแต่ก่อนที่จะเกิดประเทศสิงคโปร์ในปี 1965

จากปัจจัยและองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลทำให้สิงคโปร์สามารถสะสมทุนและสร้างความมั่งคั่งร่ำรวยขึ้นมาได้ รัฐบาลสิงคโปร์ยังใช้ทุนที่ตัวเองมีอยู่ทั้งที่เป็นทุนของรัฐ และทุนของเอกชนในการส่งเสริมให้ทุนสิงคโปร์กลายเป็นทุนข้ามชาติในการเข้าไปลงทุนและซื้อกิจการธุรกิจต่างๆ ที่จะส่งผลให้เกิดกำไรต่อสิงคโปร์ในอนาคต วิธีการและแนวคิดดังกล่าวของสิงคโปร์นี้ได้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นแบบทุนนิยมและโลกาภิวัตน์ภายใต้ระบบตลาดเสรีอย่างสมบูรณ์เต็มไปด้วยการแข่งขัน สิงคโปร์จึงเปรียบเสมือนเป็นเจ้าอาณานิคมของโลกยุคปัจจุบันที่แสวงหาผลประโยชน์ในดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรแต่ขาดการบริหารจัดการที่ดี การหาผลประโยชน์ของสิงคโปร์ในปัจจุบันนั้นมุ่งเน้นการยึดครองทางด้านเศรษฐกิจเพื่อครอบงำความมั่งคั่งกลับสู่สิงคโปร์เป็นหลัก ความมั่งคั่งร่ำรวยจากทุนดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ภายในประเทศสิงคโปร์ โดยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ทั้งระบบสาธารณูปโภค ไปจนถึงสถานบันเทิงต่างๆ แม้กระทั่งธรรมชาติเทียม ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยใช้ทุน เพื่อเป็นการชดเชยกับสิ่งที่สิงคโปร์ไม่มีในขณะเดียวกันสิงคโปร์ได้ใช้เงินมหาศาลที่ตนเองมีอยู่ในเรื่องของการพัฒนาคนควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบทุนและเศรษฐกิจ โดยรัฐมองว่าท้ายที่สุดแล้ว ปัจจัยที่จะนำความยั่งยืนมาสู่สิงคโปร์ในที่สุดก็คือคน ซึ่งเป็นทรัพยากรเพียงอย่างเดียวที่สิงคโปร์มีอยู่ รัฐบาลสิงคโปร์เชื่อมั่นว่าหากสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้น ให้มีความรู้มีคุณภาพโดยใช้การศึกษา คนนี้เองจะกลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการผลักดันให้สิงคโปร์ก้าวไปอย่างมั่นคงและมั่งคั่งควบคู่ไปกับวิสัยทัศน์ที่มุ่งไปข้างหน้าสู่อนาคตที่เต็มไปด้วยการแข่งขันอย่างรุนแรงท่ามกลางยุคทุนนิยมของศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- โคริน เพ็ญเกษม. (2542). การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองสิงคโปร์. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ทรงเกียรติ ชาติวัฒนานนท์. (2549). ดอกเบี๋ย. กรุงเทพฯ : วารสารตีพิมพ์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 296 เดือนกุมภาพันธ์ :
โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2535). ทุนสิงคโปร์การผูกขาดตลาดยางพาราและตึบูกไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). ชาวจีนโพ้นทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่. รายงานการวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.
- ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์. (2539). พัฒนาการการดำเนินธุรกิจและการดำรงเอกลักษณ์ธุรกิจแบบจีน. วิทยานิพนธ์สาขา
สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันเอเชียศึกษา. (2547). เอเชียรายปี 2004 / 2547. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). เอเชียรายปี 2005 / 2548. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หลิน ปัน เขียน, เกษียร เตชะพีระ แปล. (2540). อั้งตี้เกี่ย เรื่องราวของชาวจีนโพ้นทะเลทั่วโลก. กรุงเทพฯ : โครงการ
จัดพิมพ์คบไฟ.

ภาษาอังกฤษ

- Ministry of Education, Singapore. (2002). Social Studies Secondary 4. Singapore : Longman.
- Ministry of Trade and Industry Singapore. (2005). Year book of Ministry of Trade and Industry .
Singapore : C.O.S.Printers Pte Ltd.
- Nicholas Tarling ed. (1999). The Cambridge History of Southeast Asia Volume Two Part Two.
Singapore : Craft Print Pte Ltd.
- Nicholas Tate and R. Arasumani. (2002). Milestones A History of the 20th Century. Singapore :
Federal Publications
- Patrick Heenan cds. (2001). The Southeast Asia Handbook. Great Britain : The Path Press.
- Singapore Business. (1994). The Portable Encyclopedia for Doing Business with Singapore.
San Rafael :World Trade Press.
- Singapore Department of Statistics Various year. (2005). Year book of Statistics Singapore. Singapore
: Reproduced Permission
- Tan Chwee Huac. (1996). Strategic Policies and Businesses in Singapore : A Manager
Reference.Singapore : Mc-Graw-Hill Book co.

เครือข่าย Internet

- <http://www.mfa.go.th> สืบค้นเมื่อ มี.ค.-เม.ย. 2549.
- <http://www.tv5.co.th/NEW> สืบค้นเมื่อ 14 เม.ย. 2549
- http://en.wikipedia.org/wiki/Ho_Ching สืบค้นเมื่อ 28 มิ.ย. 2549